

Opschrift

Vergadering van 10 maart 2025

Nummer: 2025_MV_00097

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Sarah Van Acker: Maatregelen tegen wateroverlast en hittestress voor een veilig en klimaatrobuust Gent

Raadslid(-leden):

Sarah Van Acker - groen

Bevoegd: Filip Watteuw

Omschrijving van de vraag

Toelichting:

Aan het begin van deze nieuwe legislatuur stelt bouwfederatie Embuild gemeentebesturen over heel Vlaanderen voor de ambitieuze opdracht om klimaatrisico's zoals wateroverlast en hittestress te beperken. De bouwfederatie bracht per Vlaamse gemeente een rapport op maat uit. Daarbij baseerde zij zich op cijfermateriaal van Statistiek Vlaanderen. Dit rapport toont per gemeente de impact van wateroverlast en hittestress en reikt lokale besturen meteen concrete maatregelen aan om ermee aan de slag te gaan.

Voor Gent zijn de cijfers opmerkelijk. Tegen 2050 dreigt wateroverlast voor 17,2 procent van de gebouwen, terwijl het Vlaams gemiddelde 7.8 procent bedraagt. In datzelfde jaar 2050 zou niet minder dan 95,5 procent van de kwetsbare bevolking (0 tot 4 jaar en ouder dan 65 jaar) blootgesteld worden aan hittestress. Over heel Vlaanderen is dat 81.7 procent. Dit is een aanzienlijke groep. Gepaste maatregelen lijken daarom aan de orde om de Gentenaars, en bij uitstek de kwetsbaren in onze stad, te beschermen.

Verstedelijkte gebieden zoals Gent zijn extra kwetsbaar voor klimaatrisico's. De stad Gent doet dan ook al vele jaren bijzondere klimaatinspanningen, momenteel loopt het klimaatplan 2020-2025 nog. Zijn we echter klaar voor de uitdagingen van 2050?

Vraag:

Hoe schat de schepen de cijfers en het advies van Embuild in?

Op welke manier wil de schepen en het stadsbestuur maatregelen nemen om mogelijke wateroverlast en hittestress tegen te gaan?

En welke accenten en extra inspanningen wil de schepen leggen in een volgend klimaatplan?

Antwoord

Mevrouw Van Acker,

Het rapport van Embuild was geen aangenaam rapport om te lezen, maar het is wel zeer goed dat het gepubliceerd is. Want in tijden dat velen de klimaatverandering niet meer serieus nemen, als je kijkt naar de media, dan is klimaatverandering helemaal verdwenen. Gelukkig zijn er nog mensen die bevestigen dat er inderdaad wel iets aan de hand is! Je ziet dat de alertheid ervoor is verminderd. Dus ik vind het zeer goed dat Embuild dit rapport heeft willen publiceren.

Het is inderdaad zo dat de klimaatontwrichting ons inderdaad voor grote uitdagingen stelt zoals hitte, droogte, water-tekorten en overstromingen. Ook wij gaan niet gespaard blijven. Kwetsbaarheidsanalyses tonen dit ook aan. De cijfers in het rapport van Embuild sluiten aan bij eigen studies van de stadsadministratie maar ook van andere organisaties.

Als je bijvoorbeeld kijkt naar verharding:

Gent heeft heel wat verharding: wij hebben 59 miljoen m² verhard in de stad. Dat is 224 m² verharding per inwoner. Dat is behoorlijk wat!

Wij zijn de 7de meest verharde stad in Vlaanderen. Dan denk ik dat we mogen zeggen dat er inderdaad werk aan de winkel is. Dit heeft heel wat effecten.

Hitte is 1 van die effecten.

Zeker voor de kwetsbare bevolking zal hitte gevolgen hebben. Volgens studies die er in het verleden waren, zijn er tijdens een gemiddelde zomer in Gent naar schatting 19 sterfgevallen veroorzaakt door hitte. Dat zou stijgen tegen 2050, naar meer dan 100: 108 hitte-gerelateerde overlijdens per zomer! Dat is immens! Het gaat vooral over oudere mensen. Omwille van de sterk verstedelijkte omgeving hebben hittegolven nu al een grotere impact in Gent dan in Vlaanderen in het algemeen. Het is heel belangrijk dat we ons hierop voorbereiden.

Wat betreft water:

Zoals u weet neemt het risico op intense regen door de klimaatontwrichting toe. De voorbije jaren, in augustus 2022 en in juli 2023, was er effectief wateroverlast in de Gentse straten. Wat we vroeger zagen, extreme buien om de 100 jaar, zouden in de toekomst om de 10 jaar voorkomen. Dit heeft een grote impact!

Ik raad iedereen aan om op Waterinfo.be de kaart van Gent te bekijken en daar te bekijken wat er gebeurt als wij extreme regenbuien hebben in Gent. Er zijn heel veel gebieden waar de kans op wateroverlast zeer groot is. We spreken over wateroverlast van 15 cm en meer die in ongeveer 20% van alle straten. Dat is toch heel wat!

Embuild beveelt aan, en ze hebben gelijk, om te investeren in infrastructuur die bestand is tegen deze extreme weersomstandigheden. De effectiviteit van klimaatmaatregelen kan ook versterkt worden door deze te integreren in andere beleidsdomeinen zoals gezondheid, huisvesting en economische ontwikkeling.

We zetten daar al serieus op in. We hebben het Klimaatplan 2020-2025 en daar staan heel wat maatregelen in.

We willen bijvoorbeeld inzetten op een klimaatrobuuste herinrichting van Gent. Het Bestuursakkoord steekt een tandje bij en hierbij kijk ik ook even naar collega Vandenbroucke. Wij hebben in de vorige legislatuur geprobeerd om bij iedere nieuwe

heraanleg 15% te ontharden, dat was niet eenvoudig, nu streven we naar 30%. Dat is heel ambitieus, maar ik ben er zeker van dat collega Vandenbroucke daarin zal slagen, ik zal hem daarbij ook ondersteunen.

Ik denk dat we nog verder moeten gaan. Ons klimaatadaptatiebeleid moet een rode draad zijn: ontharden en vergroenen overal waar we kunnen. Niet alleen bij de heraanleg van wegen kunnen we 30% ontharden. Er is ook de 3/30/300-regel die u ongetwijfeld kent en de realisatie van groendaken.

Via het Gentse bouwreglement zorgen we ervoor dat daken nuttig ingezet worden. Groendaken bufferen regenwater, verkoelen de gebouwen eronder en brengen groen en biodiversiteit in de stad. Om ook bij bestaande daken de aanleg van groendaken te promoten, voorziet Stad Gent in een subsidie voor de aanleg van groendaken, alsook een subsidie voor voorafgaand stabiliteitsonderzoek van het bestaande dak. Dat betekent dat we jaarlijks meer dan 10.000 m² groendak gerealiseerd zien in Gent. Groendaken zijn maar 1 van de elementen, maar wel een belangrijk element.

Er is ook het Integraal Plan Openbaar Domein. IPOD IV gaat over de klimaatrobuuste inrichting van het openbaar domein. Voor de Wegendienst en voor de Groendienst is dit een beetje de Bijbel voor de herinrichting van de straten. Hier zit ook systematiek in: waterdoorlatende materialen gebruiken, meer groen, enzovoort.

Regenwateropvangsystemen zijn al verplicht en we proberen hier nauw op toe te zien. Sinds 1 januari 2025 is de gewestelijke stedenbouwkundige verordening hemelwater ook van toepassing op het openbaar domein.

We voorzien subsidies voor ontharding, de aanleg van regenwaterputten en infiltratievoorzieningen op privaat domein. Binnenkort komt ook het Vlaams kampioenschap Tegelwippen eraan. Dat is maar 1 symbolische actie, maar ook daar: iedere m² die we kunnen ontharden, ontharden we!

Er is een Hemelwater- en Droogteplan waarbij we een gedragen en gebiedsdekkende visie hebben op het hele watersysteem. We proberen dat concreet toe te passen.

Ik gaf het al aan: meer groen, meer bomen.

Met het Groenstructuurplan wordt ingezet op alle schaalniveaus van groen.

Ik kan hier nog even verder gaan, zoals u ziet doen we heel wat zaken.

We doen dit op publiek domein en we proberen dit over te zetten naar privaat domein. Daar kunnen we nog heel veel doen!

Ik ga alle maatregelen laten meenemen in een schriftelijk antwoord. Ik ga hier niet alles opsommen, maar ik spring toch nog even naar het Vlaamse niveau.

Er is een belangrijke inschatting van het overstromingsrisico vanuit de Vlaamse Waterweg, Maritieme Toegang departement MOW en de Provincie. Dit is belangrijk voor Gent want wij hebben 2 belangrijke stromen: de Schelde en de Leie en nog wat kleinere stromen. Ook rond deze stromen moeten we zorgen voor waterveiligheid.

Ook de noodplanningscel is bezig met klimaatbeleid. Er bestaat bijvoorbeeld een warmteactieplan. Zeer veel stadsdiensten zijn hierbij betrokken en volgen de acties op.

Conclusie: het rapport van Embuild is zeer terecht en is zeer nodig. We doen heel veel. Ik ga al die maatregelen laten opsommen. Die maatregelen zijn nodig want de uitdaging is heel groot. Alleen al de economische schade van een opwarming van 3°C wordt geschat op 10 tot 12 % van de wereldwijde economische activiteit. Embuild heeft gelijk.

Investeren in klimaatrobuuste infrastructuur, klimaatmitigatie en -adaptatie is dus de beste verzekering voor de toekomst van de Gentenaar en onze stad.

